

यासि S. 4; राजपत्नीनियोगस्थमनुशाधि पुरीजनम् Bk. 20. 17; को नु खलु मामेवमनुशास्ति V. 4 tells, directs; मघवा वनगमनाय कृतबुद्धि भवन्तमनुशास्ति V. 5 tells, directs; माणवकं धर्ममनुशास्ति Sk.; Ms. 6. 86. -2 To rule, govern. -3 To chastise, punish, correct; इयमेव तावत्प्रथममनुशासनीया Ve. 2; अरिकुलमनुशासनीयम् 3; स्वकर्म ख्यापयन्ब्रूयान्मां भवाननुशास्तिवति Ms. 11. 99, 9. 233. -4 To praise, extol. -5 To accomplish, perform, execute.

अनुशासक, -शासिन, -शास्त् or शासित् a. One who directs, instructs, governs or punishes; कवि पुराणमनुशासितारम् Bg. 8. 9 ruler; एष चौरानुशासी राजेति भयादुत्पतितः V. 4.

अनुशासनम् Advice, persuasion, direction, order, command; instruction, laying down rules or precepts; a law, rule, precept; treatment (of a subject), (with the object in comp. or with gen., the agent, if expressed, being put in the instr. or gen.); एतद्वै भद्रमनुशासनस्य Rv. 10. 32. 7. एतदनुशासनम् Tait. Up. 7. 9. 7. भक्त्यधिक्षेप इवानुशासनम् Ki. 1. 28 words of advice; तन्मनोरनुशासनम् Ms. 8. 139; 6. 50; 2. 159; यौवन° K. 146; नामलिङ्ग° laying down rules on the gender of nouns, explanation of gender &c.; शब्दानुशासनम् Sk.; शब्दानामनुशासनमाचार्यस्य आचार्येण वा P. II. 3. 66 Sk. -Comp. -पर a. obedient. -पर्वेन N. of the 13th book of the Mahābhārata (so called because it lays down precepts of advice).

अनुशास्तिः f. Advice.

अनुशिष्ट a. 1 educated; स प्रैति क्षेत्रविदानुशिष्टः Rv. 10. 32. 7. Bhāg. 5. 9. 4; तस्मात् पुत्रमनुशिष्टं लोक्यमाहुः Br. Up. 1. 5. 17. -2 questioned इति तेनानुशिष्टस्तु वाचं मन्दमुदीरयत् Rām. 6. 30. 4. -3 Directed; एष धर्मानुशिष्टो वो यतीनां नियतात्मनाम् Ms. 7. 86, 9. 233.

अनुशिष्टिः f. Instruction, teaching; order, command.

अनुशिक्षिन a. Practising, learning.

अनुशिशुः f. [अनुगता शिशुना] An animal followed by its young one.

अनुशी 2 A. 1 To lie or sleep with, sleep along with; lie upon, close or along; lay oneself down; to adhere to or follow closely, cling or stick to; शयानं चानुशेते हि तिष्ठन्तमनुतिष्ठति । अनुधावति धावन्तं कर्म पूर्वकृतं नरम् ॥ Subhāṣita. -2 To repent, grieve for; दत्तामिष्टमपि नान्वशेत सः Śi. 14. 45; पुरानुशेते तव चञ्चल मनः Ki. 8. 8.

अनुशयः [शी-अच्] 1 Repentance, remorse; regret, sorrow; नन्वनुशयस्थानमेतत् Māl. 8; कुतस्तेऽनुशयः M. 3 why should you be sorry; बाष्पं प्रमृज्य विगतानुशयो भवेयम् S. 7. 25; इतो गतस्यानुशयो मा भूदिति V. 4; ततः सपत्नापनयस्मरणानुशयस्फुरा Śi. 2. 14. -2 Intense enmity or anger; शिशुपालोऽनुशयं परं गतः Śi. 16. 2; यस्मिन्नमुक्तानुशया सदैव जागर्ति भुजङ्गा Māl. 6. 1. -3 Hatred. -4 Close connection, as with a consequence; close attachment (to any object). अयं त्वन्यो गुणः श्रेष्ठश्च्युतानां स्वर्गतो मुने । शुभानुशययोगेन मनुष्येषूपजायते ॥

Mb. 3. 261. 33. -5 (In Vedānta Phil.) The result or consequence of bad deeds which very closely clings to them and makes the soul enter other bodies after enjoying temporary freedom from recurring births; (स्वर्गार्थकर्मणो मुक्तफलस्य अवशेषः कश्चिदनुशयो नाम भाण्डानुसारि-स्नेहवत्, यथा हि लेहभाण्डं विरिच्यमानं सर्वात्मना न विरिच्यते भाण्डानुसार्येव कश्चित् लेहशेषोऽवतिष्ठते तथानुशयोऽपि Tv.). -6 Regret in the case of purchases, technically called rescission; क्रीत्वा विक्रीय वा किञ्चिद्यस्येहानुशयो भवेत् Ms. 8. 222; see क्रीतानुशय. cf. .... अनुशयो द्वेषे पश्चात्तापानुबन्धयोः and..... अनुशयो दीर्घद्वेषानुतापयोः Nm. -यी A disease of the feet, a sort of boil or abscess on the upper part.

अनुशयान a. Regretting &c. -ना A variety of heroine (परकीयनायिकाभेदः); one who is sad and dejected, being apprehensive of the loss of her lover (इष्टहानि-जनितानुतापवती).

अनुशयिन a. 1 Devotedly attached to, faithful. -2 Repentant, penitent, regretful, sorry. -3 Hating intensely. -4 Connected as with a consequence. -5 Enjoying the fruits of deeds; epithet of the soul.

अनुशायिन a. Lying or extending along. m. Life; यश्चानुशायिनो स्वर्गः पाखण्डस्य च संभवः Bhāg. 2. 8. 22. See अनुशयिन.

अनुशीतम् ind. In cold.

अनुशीलनम् Intent or assiduous application, constant pursuit or exercise, constant or repeated practice or study; विज्ञातसाराण्यनुशीलनेन Ki. 16. 28.

अनुशीलित a. Assiduously practised, repeatedly done, carefully attended to or studied.

अनुशुच 1 P. To bewail, mourn over, regret; गतासूतगतसूत्रं नानुशोचन्ति पण्डिताः Bg. 2. 11. कथं तमेव चौरहतकम्मनुशोचसि Mk. 3; नष्टं मृतमतिक्रान्तं नानुशोचन्ति पण्डिताः Pt. 1. 333; शैशवं ते स्मृत्वाऽस्मानमनुशोचामि K. 333; विराजमानौ शोकेऽपि तनयाननुशोचतम् Ve. 5. 4 condole with, weep with. -Caus. To mourn over, deplore, grieve for, regret; तृणमिव बने शून्ये त्यक्ता न वाप्यनुशोचिता U. 3. 32 nor was she (her loss) regretted.

अनुशुचिका A ceremony enjoined by the Vedas (?).

अनुशोकः, -शोचनम् Sorrow, repentance; regret; अनुशु(शो)चितम् in the same sense.

अनुशोचक, -शोचिन a. 1 Regretful, penitent -2 Causing regret.

अनुशु 5 P. 1 To hear (= श्रु) नानुशुश्रुम जात्वेतत् Ms. 9. 100; तथयानुश्रूयते Pt. 1 heard, related. -2 To hear repeatedly as from a sacred authority, hand down as by Vedic tradition.

अनुश्रवः Vedic or sacred tradition.

अनुश्रविक a. Known from the Śāstras; (Pātañjala Yogadarśana 1, 15)